

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2010-239-STA

ER REF Fi2010/1192

Remissyttrande om rapporten Obligatoriskt överskottsmål

2010-03-16

ESTABLISHED 1668

Riksbanken tillstyrker förslaget att föra in en bestämmelse i budgetlagen om att regeringen ska föreslå riksdagen vilket mål som bör gälla för den offentliga sektorns sparande på medellång sikt (överskottsmål). En sådan förändring av budgetlagen gör det obligatoriskt för regeringen att föreslå ett siffermässigt mål för det finansiella sparandet. Riksbanken har inget att invända emot att målets nivå fastställs av riksdagen genom riktlinjebeslut. Vidare tillstyrker Riksbanken förslaget att det i budgetlagen föreskrivs att regeringen ska redovisa hur överskottsmålet uppnås.

Riksbanken tillstyrker förslaget att föra in en bestämmelse i budgetlagen om att regeringen ska föreslå riksdagen det mål som bör gälla för den offentliga sektorns sparande på medellång sikt (överskottsmål). En viktig anledning är att lagfästa regler är mer verkningsfulla än andra. Riksbanken menar att de nya lagförslagen kommer att ytterligare stärka det finanspolitiska ramverket. Erfarenheterna från 90-talskrisen och de reformer som genomfördes efter denna kris visar att ett tydligt finanspolitiskt ramverk är viktigt för att skapa trovärdighet för att de offentliga finanserna är långsiktigt hållbara. Ett minskat förtroende för finanspolitiken till följd av att de offentliga finanserna försvagas kan leda till stigande riskpremier och ökade upplåningskostnader som i sin tur kan få negativa konsekvenser för makroekonomin. Riksbanken delar också utredningens bedömning att det inte finns några starka skäl att under de tio kommande åren frångå det nuvarande fastställda målet för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn, som i genomsnitt ska vara 1 procent av BNP. Riksbanken bedömer att detta är tillräckligt för att bidra till långsiktigt hållbara offentliga finanser samt tillräckliga marginaler så att stora underskott kan undvikas i lågkonjunkturer.

Riksbanken finner det naturligt att regeringen anger motiven för att ett visst mål föreslås. Ett sådant förfaringsätt kan öka förtroendet för finanspolitiken genom att det ökar den demokratiska förankringen i riksdagen av de mål som föreslås och genom att det skapar en offentlig debatt kring motiven bakom det valda målet.

■ Riksbanken har inget att invända emot att nivån för målet fastställs av riksdagen genom riktlinjebeslut, istället för att regleras i budgetlagen. Det kan finnas goda skäl att ändra målets nivå på grund av ändrade förutsättningar. Utredningen menar att det är naturligt att ett förslag till mål lämnas i den ekonomiska vårpropositionen eller i budgetpropositionen. Om målets nivå ändras menar Riksbanken att det är viktigt att även skälen till detta redovisas i samband med den föreslagna målnivån.

Riksbanken tillstyrker också förslaget att det i budgetlagen föreskrivs att regeringen ska redovisa hur överskottsmålet uppnås. Denna uppföljning gör en utvärdering av de budgetpolitiska målen lättare och bidrar till att skapa förtroende och förståelse för de finanspolitiska målen och avvägningarna. En svårighet i detta sammanhang är att det inte finns några entydiga mått på hur den offentliga sektorns sparande förhåller sig till ett medelfristigt överskottsmål. Olika indikatorer får vägas samman, där vissa är tillbakablickande och vissa framåtblickande. Ett sätt att underlätta utvärderingen är att i författningskommentaren skriva att regeringen även bör illustrera den osäkerhet som råder när det gäller framåtblickande indikatorer genom att publicera alternativa scenarier. Det skulle klargöra hur politiken kan komma att behöva läggas om när något oväntat inträffar. Detta skulle underlätta för utomstående att följa, förstå och utvärdera politiken.

På direktionens vägnar:

Svante Öberg

Kerstin Alm

I beslutet har deltagit: Svante Öberg (ordförande), Karolina Ekholm, Lars Nyberg, Lars E.O. Svensson och Barbro Wickman-Parak.

Föredragande har varit Stefan Palmqvist och Hovick Shahnazarian.